

Bava Metzia (71a-b)

תנו רבנן — **The Rabbis taught in a Baraisa:** „אל-תקח מאתו נשך ותרבית” — The Torah states: **You shall not take from him** (your fellow Jew) **neshech or ribbis**. — אָבֵל אֶתָּה נֶעֱשֶׂה לוֹ עֶרֶב — **However, you may, become a guarantor for him** (your fellow Jew) on an interest-bearing loan.

The Gemara clarifies the Baraisa:**[71b]**
 עֶרֶב לְמֵאן — **To whom** may one act as a **guarantor** (for a Jewish borrower) on an interest-bearing loan? Is it to a Jewish lender or to a gentile lender? — אִילִימָא עֶרֶב לְיִשְׂרָאֵל — **If you will say** that one can act as a **guarantor to** a lender who is a **Jew**, — וְהָא תָּנָא — **but we have learned in a Mishnah:** — אֵלּוּ עוֹבְרִין בְּלֹא תַעֲשֶׂה — **The following** persons **violate a negative commandment** with regard to an interest-bearing loan: — הַמְלוֹנָה וְהַלְוָה הָעֶרֶב וְהָעֵדִים — **the lender, the borrower, the guarantor and the witnesses**. Thus, it is forbidden to act as a guarantor in an interest-bearing loan between Jews. — אֶלָּא לְנִכְרִי — **Rather**, the Baraisa means that one may act as a guarantor for a Jewish borrower **to a gentile** lender.

The Gemara asks:
 וְכִיֵּן דְּדִינֵיהּ דְּנִכְרִי — **But since gentile law dictates** — דְּאִיִּל בְּתֵר עֶרְבָא — **that [the lender] goes directly to the guarantor**, rather than the borrower, to claim the debt, and the guarantor must pay him the principal and interest, — אִיהוּ נִיהוּ דְקָא שְׁקִיל מִיְנֵיהּ רַבִּיתָא — when the guarantor subsequently claims it from the borrower **it is he who is taking the interest from him**, and it ought to be forbidden. — ? —

The Gemara answers:
 אָמַר רַב שֵׁישֶׁשׁ — **Rav Sheishess said:** — שְׁקִיבֵל עָלָיו לְדוֹן בְּדִינֵי יִשְׂרָאֵל — The Baraisa is referring to a case **where [the gentile] took upon himself to be governed by Jewish law** with respect to this loan, and thus he would not claim directly from the guarantor.

The Gemara challenges the answer:
 אִי קִיבֵל עָלָיו לְדוֹן בְּדִינֵי יִשְׂרָאֵל — **If he took upon himself to be governed by Jewish law**, — וְנָמִי לֹא לְשָׁקוּל — **he should also not be allowed to take interest**. — ? —

The answer is clarified:
 אָמַר רַב שֵׁישֶׁשׁ — **Rav Sheishess said:** — שְׁקִיבֵל עָלָיו לְזוֹ — The case of the Baraisa is **that he took upon himself to be governed by Jewish law for this** (not to claim directly from the guarantor), — וְלֹא קִיבֵל עָלָיו לְזוֹ — **but did not take it upon himself for that** (not to take interest).

רבית שהוצרך המלוה לשלם

שלחן ערוך (יורה דעה קע, א) - ישראל שלוה מעות מעכו"ם ברבית אסור לישראל אחר להיות לו לערב שכיין שבדיניהם תובע הערב תחלה נמצא הערב תובע את ישראל ברבית שהערב חייב בה לעובד כוכבים לפיכך אם קיבל עליו העכו"ם שלא יתבע את הערב תחלה הרי זה מותר. ויש אומרים שאינו אסור אלא בערב שלוף דו"ץ דהיינו שאין דין המלוה עם הלוה כלל שהוא יכול לדחותו אצל הערב.

רמ"א - ואם עבר ונעשה ערב בעדו צריך לשלם כל הפסד המגיע לו על ידו אבל אינו צריך לתת רבית שנותן בשבילו דאין אומרים ליתן רבית.

ט"ז (קע, ג) - מכאן נראה לי במי שעושה התקשרות עם חבירו באם לא ישלם לו חובו לזמן המוגבל שישלם לו כל היזקות שלו והמלוה לזה ממקום אחר המעות בהיתר על ריוח שאין הלוה צריך לשלם לו הרווחים שנותן המלוה לאחרים דהא גם הלוה כאן חייב בהיזקות הערב ואפילו הכי אינו צריך ליתן לו רבית.

נתיבות שלום (עמ' שנט) - זה מוכח מדין ערב שלוף דו"ץ שמבואר בשלחן ערוך דאסור... והרי אין הערב נוטל מישראל אלא את הרבית שהוא משלם לעכו"ם ואם כן נימא דזה בכלל היזק שיש לו עקב ההלוואה ויהא רשאי ליטול זאת מהלוה אלא מוכח דאין היתר ליטול מהלוה רבית שהוצרך המלוה לשלם לעכו"ם.

ברית יהודה (ט, יג) - אם הוצרך המלוה על ידי עיכוב הפרעון ללוות מן העכו"ם ברבית, אף על פי שהתחייב הלוה לפצות את המלוה על כל היזק שיבא לו אסור לו לשלם למלוה הרבית ששלם לעכו"ם.

ברית יהודה (ט, סקל"ט) - במי שקיבל מחברו שיק לפרעון חוב שהיה חייב לו והפקידו לחשבונו בבנק ומשך על חשבון זה וכעבור כמה ימים נודע לו שהשיק הוחזר וחשבונו חויב ברבית... נראה שלכולי עלמא מותר שלא אסרו אלא כשהוא הלך ולוה מדעתו וברצונו ברבית שאין ההפסד אלא מכחו, אבל במה שהפסיד שלא מדעתו ורצונו הפסד גמור הוא. [וע"ע משפט הרבית (ו, ד), ותורת רבית (ה, כט)].

כרטיס אשראי

רא"ש (עא:א) - ישראל שנתן משכון לחבירו ללוות עליו מן הנכרי מותר שהנכרי סומך על משכונו, אבל בלא משכון אסור דכיון דאחריות על השליח איהו דקא יזיף מנכרי וחוזר ומלוה לישראל.

שלחן ערוך (יורה דעה קסח-ט, יז) - ישראל שאמר לחבירו לזה לי מעות מעכו"ם ברבית, אם נתן לו משכון ללוות עליו אם אחריות העכו"ם על המשכון בלבד ולא על השליח כלל הרי זה מותר לשליח ליקח הרבית וליתנו לעכו"ם ואם לא נתן לו משכון אסור.

משפט הרבית (ו, א; וע"ל משנת רבית א, ו) - בנידון דידן שהכרטיס הוא על שמו של ראובן וכל סמיכות הקאמפעיני הוא על ראובן הרי הוא כאילו ראובן נעשה שליח של שמעון ללוות מעכו"ם ברבית, וכיון שהקאמפעיני אינו מכיר רק ראובן הרי זה כמו שראובן לזה ברבית וחוזר ומלווהו לשמעון ברבית. [ומשום זה מתיר לראובן בעל הקרעדיט קארד ליקח מתנת כסף מהקאמפעיני מה שנותנים לו עבור ההלוואה שלוה שמעון מהם שראובן הוא שלוה מהקאמפעיני].

נתיבות שלום (עמ' שמו) - יש לדון למה נראה את ראובן כמתחייב לשמעון עבור **ההתחייבות** שלו לחברת האשראי נימא דראובן התחייב לשמעון לשלם עבור כל **תשלום** שיתן שמעון לחברת האשראי... ונראה דאין ללמוד איסור בנידון דנן מדין ערב קבלן דדין ערב קבלן אינו התחייבות חיצונית של הערב אלא הוא חלק מסדרי ההלוואה.

לשלם תוך זמן

משיב בהלכה (כב) - אם לויין קארד מחבירו ואומר לו שישלם בזמנו ולא ישלם רבית כי לא יצטרך על זה אין שאלה דלא הבטוח ולא נתן רבית אי משלם בזמנו, אבל להבטיח לו ולומר לו שישלם בזמנו ואי לאו ישלם את הרבית דבר זה אסור אפילו אי משלם בתוך הזמן.

משפט רבית (ו, ג) - ראובן השאיל לשמעון קרעדיט קארד שלו והתנו ביניהם ששמעון יפרע בזמן באופן שלא יהיה בו רבית אבל למעשה לא שילם שמעון בזמן ועלה רבית, אסור לשלם הרבית [מחמת הט"ז. וע"ש עוד לענין קנס].

משנת רבית (יז, סקי"א) - (ואפשר שיש צד להתיר ויש לעשות שאלת חכם). ואם ראובן רוצה לפצות את שמעון עבור ההפסד אז יתן לו מתנה לאחר שכבר שילם החוב באופן שאין לו שום איסור של רבית מאוחרת.

From the Rema in 170 we learn that you cannot pass on interest expenses to the borrower.

From 168 we learn that you cannot be an agent using your credit card to allow your friend to pay interest directly to the bank.

[From the Mechaber in 170 we will learn next week that you cannot be a guarantor on a loan or mortgage.

From 168 we learn that you cannot take out the mortgage on your name relying on the friend to make the payments.]